

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre... 10 frt-kr. Felévre... 5 " " Negyed évre... 2 " " Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény Nagy-hatvan-utca, 1564. szám. Druozsky ház. — A szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben: TELEGDÉI K. LAJOS és IG. OSÁTHY KÁKOLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTANI IMRE könyvnyomdájában a nyomtatványok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábon petit sorúrt 5 kr. Nagyobb terjedelmű... Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 krajcár.

„Nyitár”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 30 kr. Hirdetések felvételének a kiadó hivatalában, KUTANI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHYER MAN H. könyv. iródjában is. Név nélkül vagy bérmentés nélkül beküldött levelek nem vételnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adódnak.

Országos kiállítás.

(Legyen-e hát kiállítás Debreczenben?)

(I.) — Hogyan uram! — szól hozzám a minap Budapestben egy régi ismerősöm, — önként nagy dolgot művelnek ott lent Debreczenben! Egy kiállítás nemcsak a szép eszméjének kivételével foglalkoznak, — a kolbász, a sonka és a háj hazájában!

Felíg az arányosítva a feltevésem, hogy hát Debreczenben valami szépet és nemeset még csak nem is képzelnek az emberek, hogy őrvenyre juttatni lehetne, biztosítottam ösmerősömet, hogy ezáltal Debreczen a legfényesebbben megfogja a csafolni azt a közhiedelmet, mintha itt csak a májas meg a veres hurka készítéséhez értenének alaposan.

Ösmerősöm ugyan csóválta fejét, s kezét szoritva velem, guymosolylyal s a szavakkal bucsuzott el tőlem: „no meglátjuk, de én Tamás vagyok.”

Nem hittem, hogy oly gyorsan közeledjék az idő, midőn kételkedő ösmerősömnek igazat kelljen adnom. — A kiállítás ügyében a város házában hétfőn tartott értekezlet megértette velem, hogy az én ösmerősömnek igaza volt; hogy sokkal jobban ismeri Debreczen, mint én, ki benne lakom.

A „Debreczeni Ellenőr” közléséből értesültem, hogy a kiállítás komoly beszéd tárgyát képezte a város házában. — S hogy a tárgyalás olyan menetet vett, mint minőt e lap jelzett, azt mégis annak vagyok hajlandó tulajdonítani, hogy az értekezleten sokan voltak olyanok, a kik nem voltak ott, de a kiknek ott kellett volna lenni. Az volt a mondas — ha ugyan a hírlapnak igaza van — hogy azt általánosan elismerték, miszerint a kiállítás jó is volna, szép is volna, hogy elismerik miszerint a kiállításból mindenféle direkt és indirekt haszon háramolnék a városra és lakosságára, hanem azért így, meg amugy... meg aztán nincs még nekünk mit mutogatni a világnak... hát csak jobb lesz azt most elhagyni.

De vegyük a szónokokat és az érveket sorrendben a mint az idézett hírlap szerint következtek:

A polgármester, mint az értekezlet összehívója, irányt adandó a tárgyalás további folyamán, kijelentette a kiállítás ideje ellen azt az érvet, hogy 1890-ben lesz a biz. tagok felelősségének választása és a tisztújítás. — Azt gondolom, hogy a hírlapnak itt egy határozott tévedését kell konstatálnom. — Mert lehetne tartom, hogy a bizottsági tagok és a tisztviselők egy napig tartó választását akármi fele alakban érvül a kiállítás ellen a polgármester felhozhatta volna. — Hát mi összefüggés lenne ezen mozgalom és a kiállítás esetleges tenye között? És a mennyiben minden választás mozgalomnak tekinthető, ebből éppen ellenkezőleg azt a következtetést kell levonnunk, hogy ez is, mint minden más kisebb-nagyobb mozgalom, a kiállításnak csak előnyére, nem pedig hátrányára volna.

A polgármester ur állítást még több kijelentést is tett az értekezleten, melyek szintén figyelemre méltók. — Többek közt felhozta, hogy Sz. Fehérváron is nehézségekkel kelle küzdeni, s hogy ott is a tulkiadások elmulasztására Gr. Zichy Jenő aldozat-készsége volt elegendő.

Sajnálom, hogy ismét több rendbeli tévedést kell az enunciatióban konstatálnom.

Először is, hol képzelünk olyan dolgot, melynek keresztülvitelénél kisebb-nagyobb akadályokkal ne kelljen megküzdenünk. — És itt kellőleg méltányolni is tudom a polgármester ur aggályait, mert hiszen itt épen a tapasztalat embere szót bölöle, minthogy tudjuk, miszerint Debreczenben a legkisebb dolog is a legnagyobb akadályljal jár, például az árteki kut, a gazdasági tanintézeti épület, a városi kórház ügye, a reálskola kérdése... említsünk-e még többet is? Avagy miképen lehet azt csak képzelni is, hogy egy országos kiállítás rendezése minden akadály nélkül keresztül vihető volna? — Van e sult galamb a világon, mely az ember szájába belerepülne? Akadály nélkül ritka dolog esik meg; arról tehát ne is beszéljünk!

A mi pedig Gr. Zichy Jenő aldozat-készségét illeti, minthogy a sz. fehérvári kiállítás összes szervezési és egyéb munkálataiban közvetlen részt vettem, s így ösmerem annak minden pházisát, a legapróbb részleteiben, — kinyitlen vagyok elismerni, hogy a nemes grófi csakugyan nagyon sokat tett szoval és tettel is. — Nagy kár, hogy Debreczenben is nincs egy grófi Zichy, hogy egy kis bátorságot, vállalkozási szellemet, buzgalmat és lelkesedést öntene az egyénekbe, kiknek minden, a középszerűsüdtől tulmenő dologtól ab in visis, borsózdik a háta.

De hát a Zichy felemelése olyan órdög volt, melyet azért szoktunk a falra festeni,

mert tudjuk, hogy nem jelenik meg. — Mert Zichy, ha véletlenségből jelen lett volna az értekezleten, nem keset volna azonnal rektifikálni és redukálni az oly fennen neki tulajdonított aldozat-készséget — 1000 forintra, mondó ezer forintra melyet az előzetes költségek fedezhetesére előlegezett, s mely összeg neki visszafizettetett. Tessék csak megnézni a székes-fejervári kiállítás zárszámadásait és méltóztatnak az állítás igaz voltáról meggyőződni.

Hanem igen is áldozott Zichy Jenő, nem pénz, de időt, melyet a kiállítás sikeresítésére fordított. Ha tehát áldozatról szó lehet, egyedül ez az és azon páratlan odaadással érvényesített erkölcsi támogatás, melyet a nemes főurnál általában a közügyek iránti magatartásánál tapasztalhatni lehet. — Azonban, ha Debreczen város polgármestere vagyok, ezt a dolgot még sem említettem volna fel, s főleg nem állítottam volna úgy fel a kérdést, hogy abból — ad sum delphini — azt magyaráz-hassam és más is azt magyarázhassa ki, hogy: „no lássátok, ilyen erkölcsi támogatást, befolyást és tekintélyt Debreczenben nem fogtok találni.”

S hogy azok is, kik e lapsus linguaet észre nem vették, észrevegyék, ráadásul ott kellett lenni az értekezleten egy a mai kor szellemének magasztalan álló kereskedőnek, Zádor Lajosnak, ki elég bátorsággal birt öszintén azon meggyőződésének kifejezést adni, hogy többre becsüli a városnak, mint erkölcsi testületnek befolyását, tekintélyt a Zichy Jenő grófnál.

Eltekintve a fenforgó kérdés azon általán most meg nem vitatott részétől, hogy valjon helyes, czelszerű és szükséges e Debreczenben országos kiállítás rendezni, nem mulaszthatom el ezen derék kereskedőnek emelkedett gondolkodásáról tanuszkodó nyilatkozata felett, elismerésemnek kifejezést adni. — Mert hogy ha ez a nyilatkozat nem tételik, s a tisztelt értekezlet halgatólag tudomásul veszi a polgármesternek Debreczenre nevezte oly hi zelgő (?) kijelentését, az esetben akár elhatározhatták volna a polgármester indítványára és Jóna Daniel fejbőlintására azt is, hogy aligha nem jó lenne a mai kor gyorsan haladó árama közepett legalább egy felszabadig pihenni, — addig pedig mondjunk le szabad kir. városi minőségünkről, s legyünk nagyközséggyé.

Nem vagyok tisztában a nyilatkozat azon részével, mely oda vergált, hogy a sz. fehérvári kiállítás rendezésénél tulkiadások merültek fel. — Csak nem az értendő talán ez alatt, hogy a sz. fehérvári kiállításnál több volt a kiadás, mint a bevétel? Mert ha igen, akkor a polgármester urat valaki mistifikálta, a mi felett szinten igen csodálkoznam, minthogy még élénk emlékenben van ama szakértelemmel kidolgozott jelentés, melyet Debreczen város törvényhatósága annak idején a sz. fehérvári kiállításról készített. — Ez a munkálattal, igen alapos volt, a kiállítás ismeretével részletesen foglalkozott, alig hibát télt, hogy a tényekkel ellenkező hamis adatot tartalmazott legyen, mert hiszen az köz tudomásu, hogy a sz. fehérvári kiállítás rendezésével nem tulkiadás, hanem 32.000 forintnyi tisztázta házon maradt fen.

Hogy milyen nézetek uralkodtak a mi magistratusunk kebelében 1879-ben azokra érdekes tenyt vet épen Debreczen város törvényhatóságának e kiállításról készített emiltett jelentése, melyből annak illusztrálására, hogy hatóságunknak mennyire változtak a nézetek és vélemények bizonyos dolgok felől — noha szorosan nem tartoznak e czikkorozat keretébe, mégis tanulságos lesz némelyeket felemlíteni.

Negy törvényhatóság jelentése ismeretes előttem azon időkzakkból: Budapest, Debreczen, Hevesmegye és Pestvármegye jelentése. A debreczeni jelentés a kiállítás ismertetése mellett a hazai ipar fejlesztését, főleg a kiállítások rendezése által latja hatályosan előmozdithatónak. — Ime tehát 8 év elég idő volt arra, hogy eme vélemények ellenkező álláspontjára helyezze magát. És valjon minő tapasztalatok alapján szerzett meggyőződés folytán teszi ezt most? Valjuk be, semmi egyebért, mint csak azért, hogy azon erkölcsi támogatás, és azon anyagi csekély segélyezés elől — melyet esetleg a debreczeni kiállítás rendezésénél áldozna kellene, nyakig begombolkozhassék. — Mikor Szeged, Kecskemét, Sz. Fehérvár rendeztek kiállítását, tehát mikor nem lehetett tartani attól, hogy abból pénzbeli felelősség minket is ér, akkor a kiállítások jelentőségét Debreczenben is nem keset dicőíteni, ma azonban, midőn a dicőített eszmének Debreczenben való kivitele napirendre került, s az a városnak a vállalat mérvéhez és jelentőségéhez képest aránylag csak nagyon csekély áldozatát igényli, mondom ma, Debreczen

város ismét nem kékik abdikálni 1879-ben vallott elveiről.

Debreczen város enthusiamusa akkor azon jelentésben igen életrevaló eszméket vetett még felszínre. — Az óserdőkben felhasználhatatlan levő nyers anyag értékesítését ajánlta figyelembe. Tudjuk, mennyire a város előnyére oldotta meg a maga részéről a fontos kérdést — a guti iparvasut létesítésével — mely idegen vállalkozó zsebébe hajtja a hasznót.

A sokszor hivatolt jelentés a házi ipart általánosabbá óhajta tenni s kivált nőknék és koldusoknak alkalmaszatát véli czelszerűnek. Hát mit tett azon idő óta Debreczen város a háziipar fejlesztése érdekében? Hol kékik a női ipar tanműhely tárgyában már évekket ezelőtt megindított mozgalom? Hát a koldus-ügy rendezetlen volta nem állandó foltot képez-e az oly fennen hánytorgatott hatósági gondolkodással és áldozatkészséggel szemben? De elég legyen mára ennyi, legközelebb azonban folytatni fogjuk.

Országgyűlés. A honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalása — foglalkoztatta csütörtökön a képviselőházat. Első szónok Tóth Ernő volt, ki a honvédség több hiányáról megemlékezve, főleg azt kifogásolta, hogy a honvédtisztek lassabb előléptetésben részesülnek, — mint a közös hadseregekben. Erre nézve statistikai adatokat sorolt fel. Utána gr. Pongrácz Károly szólt, polemisálva Thaly beszédével, majd Litzy Gyula emelt szót, felhiva a miniszter figyelmét az elemzés igen fontos kérdésére, mert az idő komoly s a boszniai occupációkor az elemzés „botránnyosan rossz” volt, a minek nem szabad többé ismétlődni, sürgette aztán a honvédségnek tüzéséggel és műszaki csapatokkal ellátását, valamint a katonai büntető törvénykönyv reformját. Ivánka Imre rövid felszólalásában szinten sürköszösesnek mondá a katonai biraskodás reformját s kifejté, mennyire szükséges a véderőt teljesen kifejteni, ne hogy a nemzet más nemzetek csatlósává legyen. Most Meleczor Géza szólt a honvédtisztek előléptetési viszonyairól; Bolgár Ferencz több tárgy érintésével hosszasan fejtegette a Ludovica Academiának a b. ujhelyi academia mintájára leendő atalaktásának szükségét. Orbán Baláz felszólalása után Fejervári miniszter felelt a vita folyamán fölmerült ellenvetésekre. Ezzel az általános vita véget ért. A részletes tárgyalás során a Ludovica Academia cziménél tamadt ismét discussio, melyben részt vettek Thaly, Prónay Dező báró és Tisza Kálmán. A részletes tárgyalás befejeztével véget érvén az egész költségvetési tárgyalás, Tisza a miniszterelnök benyújtotta a budget törvényjavaslato, mely a pénzügyi bizottsághoz utasított. — Tegnap nem volt ülés.

A függ. és 48-as partjótékonyasága. Mint az „E.”-ben olvassuk, az országos függ. és 48-as part Irányi Dániel elnökölte alatt tartott ülésében elhatározta, hogy azon pénzbeli, ami a part tagjai által választási czelokra adott összegből fenmaradt, az erdélyrészi magyar köznevelődési egyesületnek, az országos iskolaegyesületnek és az országos erkölcs-nemesítő egyesületnek alapító, továbbá az ehez iskolás gyermekek segélyezésére, a fővárosi szegény gyermekkegyesületnek, a szegény beteg gyermekegyesületnek s a budapesti önkéntes mentőegyesületnek rendes tagjai sorába lép.

Marczius 15-ken az egyetemi ifjuság az eddiginel nagyobb szabásu emlékműnepelet tervez. Ez éven lesz ugyanis 40 esztendeje, hogy a pesti ifjuság az esküterén kialakította a szabadságot. A program megállapítása vegett most tartanak gyűléseket s az ifjuság dalardája megkezdte a próbákat. A központi Tancsics-bizottság ugyan az nap a redoute-ban rendez estélyt a Tancsics-emlek és a nap-iró özvegye javára Visontai Soma és Ugron Gábor orsz képviselő beszédek tartanak s a program többi számait zene, ének és szavallati előadások töltik ki.

Eskütelét. Csütörtökön délelőtt 1/2 10 órakor, a királyi várpaotában, a következők tettek le a királyi kezeibe az esküt: Zichy Ferencz gróf, mint főtárnok-mester, Csáky Albin gróf, mint kir. főasztalnok és Baross Gábor közmunka-és közlekedésügyi miniszter, Fabiny Teofil igazságügyminiszter és Hollán Ernő altábornagy, mint valóságos belső titkos tanácsos. Az eskü-letételnél Tisza Kálmán miniszterelnök és Orczy Béla báró belügyminiszter voltak jelen.

A nemat stratégiai vasutak. — A törvényjavaslat, mely a vasutálózat czéljából a porosz képviselőház elé terjesztetett, sokkal nagyobb arányu, mint a táviratok jelen-

tették — Nem husz, hanem összesen 111,297,550 márkát kér a kormány a törvényhozástól. Nem kevesebb, mint tizenkilenc különböző kisebb-nagyobb vasuti vonal kiépítése valami hatvanöt millió költséggel van tervben.

Az orosz hadikészülődések. A müncheni Allg. Ztg. hosszú czikket közöl orosz katonai forrásból, Oroszország hadikészülődéseiről. A czikk még jóval tultesz a Ruszki Invalid ismert fejtegetésin s szintén arra a következtetésre jut, hogy nem Oroszország fenyegeti szomszédait, hanem ez utóbbiak veszélyeztetik az orosz határszélek biztonságát. Az orosz szakember azt a meglepő eredményt sűti ki, hogy kiszámítja, hogy a vilnai, varsói, kievi orosz katonai kormányzóságok egész területe 672,943 négyszög kilométer; e területen áll 8 1/2 orosz hadtest. — Ellenben ugyanoly terjedelmű osztrák és német területen, vagyis 669,106 kilométernyi földön, 16 1/2 osztrák magyar és német hadtest áll. Azt azonban az orosz szakember elfeledi, hogy míg az utóbbi 16 1/2 hadtest csakugyan ily óriási területen van szétforgácsolva s teljes békében áll, a 8 1/2 orosz hadtest mind ama 672,000 négyszög kilométernyi terület határszélén van koncentrálvá. E mellett nemcsak a lovaság, mely különösen nagy számmal van a határ felé tolvá, hanem a tüzéség is hadilában áll s így az egész orosz haderő mozgósítása nagy mértékben előre haladt.

Spanyolország ura magára vonja a politikai világ figyelmét. Sagasta felszólalása a mellett tanuskodik, hogy a spanyol kormány elevenen örökdi az ország belbékéjének megóvása felett, annál is inkább, mert Spanyolország activ szerepre készül, ha az Európa jelenlegi viszonyának felforgatására czélzó lappangó válság a küdterre szóltaná Európa nemzetét.

Pártküzdelmek

Az 1525 és 1526. évi országgyűléseken.

(Történelmi tanulmány.)

— Irta: Fazekas Sándor, reálisk. igazgató. — (Folytatás.)

Igy álltak a pártviszonyok a hatvani gyűlés megnyitása előtt.

A nemesség a kitűzött határidőre csakugyan összegyűlt. De a király, kit az urak előre elremítének e gyűléstől, nem ment közéjük azonnal, hanem előbb Császár Mihály nevű emberét küldi a gyűlésbe. — Verbőczynek, a gyűlés főintézőjének levelet, s előszóbeli izenetet küld.

Ebben panaszt emel a papság és némely urak ellen, egyszersmind kéri, hogy legyenek bizalommal iránta, mert ő maga személyesen is megjelenik a gyűlésben, de előbb küldjenek neki biztonsági levelet. Nem azért kívánja ezt, mintha nem biznék eléggé hűségükben hanem azért, hogy tanácsosainak, kik őt e gyűléstől elijesztini akarják, bebizonyíthassa, hogy minden felelem nélkül mehet közéjük.

A gyűlés örömszt beleegyezett a király által kivánt levél megadásába, s egyszersmind 60 tagu bizottságot küld a királyhoz, hogy őt a maguk részéről is meghívják a gyűlésbe.

Midőn a király követe a nemesség küldöttségével Hatvanból visszaérkezett, a kormánytanács tagjai közül ismét többen elmentek a királynak személyes elutasását. Ok Zápolyait s Kanizsaj Lászlót, az egyházi nagyközül pedig az egri s veszpremi püspököket akarták oda küldeni, teljes intézkedési hatalommal.

Utobb pedig úgy vélekedtek, hogy hasonló felhatalmazással a nádornak kell Hatvanba utaznia, azt mondván, hogy ugy is ő a király helytartója.

A király ez utóbbi vélekedéshez sem adja beleegyezését, sőt azzal ellenkezőleg kijelenti a nemesség küldöttségének, hogy most semmi üzenetet nem ad ugyan, de azért másodsorban küldjenek hozzá, mert pár nap múlva maga személyesen fog közöttük megjelenni.

A király csakugyan be is váltotta ígértét. Budáról július 2-án indultak el, s másnap már a hatvani határra fogadta őt a tömegesen eléje kimenő nemesség. A király kíséretében voltak a nádor, Zápolyay, az esztergomi érsek, Sárkány Ambrus s egyéb tagjai a kormánytanácsnak.

A gyűlést kinn a szabadban tartották a hatvani mezőn. Ott e czéla egy alkalmas tereget fakorítokkal vettek körül. Ezen körülkerített helyre csak két helyen lehetett bejutni. A kapukat lovasok álltak körül, hogy minden tolongásnak eleje vétessek.

A színház formájára berendezett tér közepét a királynak, s a külföldi követeknek szánt hely foglalta el, míg köröskörül a nemesség ülőhelyei voltak berendezve. A gyűlésben leguevezetesebb szerepet vittek Glessá-

ny Miklós, Nikolay Gergely, Árhányi Pál, de kiváltságos Verbóczy István. — Ez utóbbi, mint a gyűlés vezérszónoka (orator) szerepelt, továbbá azt, hogy mennyire igyekezett a bajokat orvosolni a köznemesség. A nemesség tudja, hogy ezen bajok főforrása nem a királyi felseg, hanem a kormánytanács, mely sobasem a közjót, hanem csak a saját hasznát tartá szeme előtt.

Ezért tehát kívánják, hogy ő felsége minden tisztviselőjét, kik hűtlen módra adtak neki tanácsot, letegye, s más hibékek által helyettesítse — valamint magát a kormánytanácsot is reformálja.

Verbóczy beszéde folyamán a nemesség nevében azt is kijelenti, hogy ő ismét a régiéknak bizonyítja magukat, mihelyest kívánataik teljesülnek. Beszéde teljes két óráig tartott.

Zárszávaival a nemesekhez fordult s kérdezte, hogy vajon véleményük s meggyőződésük szerint beszélt-e? Ezek nagy zajt csapva igen-nel válaszolnak, egyszersmind követelik a királytól, hogy végre szabadítsa már fel magát tanácsosai zsarnoksága alól. Név szerint is megnevezik azokat, kik ellen legtöbb panaszk van.

Ezek közt voltak az esztergomi érsek és Thurzó és Fuggerek is. Leginkább el voltak keseredve Báthory István nádor és Sárkány Ambrus ellen, kikről azt is megtudták, hogy a jelen gyűlést is nagy hévvel ellenézték az államtanácsban. E két utóbbit hivatalukról rögtön leterítették.

A vádlottak mindannyian igyekeztek magokat tisztázni. Legelőbb az esztergomi érsek védte magát. Ott Cancelláriahivatalától akarták megfosztani. Ebben még a pápai követ, Burzio is közre működött a köznemességnek, megbízatása lévén a szent székeltől, hogy ama hivatalra Brodaricsot emeltesse. Szalkay tehát most önként lemond a méltóságáról, tanúságot híván a királyt, hogy ő méltóvá neveztesse, aki akarta ezt tenni, de a király akkor nem fogadta el lemondását.

Utána a nádor emelt szót a maga tisztázására. Beszédében kijelenté, hogy kész bármikor a törvényszék elé állni, hogy a vádat igazságosan megvizsgálják, de azt határozottan rosszallja, hogy minden előleges kihallgatás nélkül akarják hivatalától megfosztani. Maga a király és a vele jött urak, köztük még Zápolyay János is, igyekeznek a gyűlést ezen illetéketlen s törvénytelen tett elhárításáról lebeszélni. De semmit sem használ. A nádornak minden gyöngeségét felhozzák most ellene. Azt mondják, hogy nem képes megfelelni ama fontos hivatalnak. Azonkívül hivatalos teendőinek elhanyagolását és iszákosságot is szemére lobbantják. Nem kell nekik oly nádor, — mondják ki végzéseiket végre nem hajtja, s még hozzá, gyűléseikben sem jelenik meg.

Legnagyobb hévvel beszél ellene Árhányi Pál. Beszédével ez oly nagy hatást idézett elő, hogy a király és az urak többszörös kérelme dacára is rákiálták a nemesek, hogy le kell tenni a nádort.

A vármegyék legnagyobb része a nádor ellen szavazott s kívánta, hogy a letétel után is törvényes vizsgálatot kell ellene elrendelni.

A nádor után a Sárkány Ambrus ügye került szóba. Ő egész bátorsággal, sőt kihívólag felelt az ellene mondott vádakra. Az országban és királynak tett jeles szolgálatait sorolja elő s kérdi, hogy ugyan van-e csak két vagy három ember is az egész országban, a

kinél ő, szolgálatait tekintve, hátrább állana? Ez a nagy önhittség nagyon felbosszantja a nemeseket, s felindulásukban a legerősebb szidalmakkal illetik, s alkalmasint felkoncolják, ha a király jelen nincs a gyűlésen.

Thurzó a Sárkány példáján okulva hallgatással mellőzi a ráhányt szitkokat.

A király, s az urak legnagyobb része felízgatva a napi események, s a megyei nemesség erőszakos magaviselete által, a július 3 és 4 napja közt leve éjlet nyugtalanságban almatlanul töltötték el. Nagyobb biztonság kedvéért a nemesi apródokat éjjelre a király köré gyűjtötték. Voltak olyanok is, kik azt javasolták, hogy a király titkosa hagyja el a gyűlést. Ezt azonban mások ellenézték, mint hogy mindaddig egy hang sem történt a király tekintelye ellen. A legelső két vádlott azonban már nem tartá tanácsosnak tovább ott időzni. Meg az első éjjel mind a kettő menekült: Báthory jószágára, Ecsedre; Sárkány pedig a királyi belegezésével Budára. Ezért az utóbbira másnap július 4-en kimondták az árusági büntetést, s kerik ő felséget, hogy jait Paksy Gáspárnak és Bodó Ferencnek adományozza, érdemeik jutalmazására.

A király azt igerte, hogy július 3-án terjesztett követelésekre másnap 4-en adja meg a választ. Másnap, ama nyugtalan éj eltelte után ujjában kerete a nemességet, hogy ne foszsa meg a nádort hivatalától, mielőtt az ügyet teljesen megvizsgáltatta volna, igéri egyszersmind, hogy minden tekintetben a legszigorubb eljárást követend, s reszrehajlatlanul kiszolgáltatja az igazságot. De a nemesség többé nem akart hallani senmi másról, csak a letételről. Nekik Verbóczy kell nádorul, aki a haza sorsát annyira szívén hordozza, s néhány év óta szünet nélkül sürgeti az ország ügyeinek jó karba állítását.

Verbóczy ezen időben a legnagyobb tekintélynek örvendett, kiváltságos a közép és az alsó osztály előtt. Közemesi család ivadéka volt ugyan, de kiváló szonoki tehetsége, széleskörű tudományossága, főleg pedig a törvénytudományi ismerete őt a legmagasabb állami hivatalokra juttatták. Követési küldetésben is több ízben járt el, mely alkalommal a külföldi fejedelmeknél is, de különösen a pápánál nagyon megkedvelte magát. Itthon pedig több mint tíz év óta nevezetes szerepet visz az országgyűléseken, hol mindig az ellenéző, a nemesi párt soraiban foglalt helyet, sőt egy idő óta annak vezere, s e tétő lelke volt. Nagyon természetes tehát, hogy a nemesség, kik a főúri családok tagjai közül egyben sem bíznak elege, Báthory megbuktatásával, őt óhajták az ország legelső hivatalnokává tenni, miután annak betöltésére, kitűnő képességeit fogva, képvisnek és alkalmasnak hitték. Hasztalanul próbálták meg a királyt, hogy ily kedvezőtlen körülmények között nem elég a tudomány, nem az egyoldalú jogi vagy talan a diplomatiái képzettség, s képesség, hanem mulhatatlanul szükségesek a tekintély és a katonai ösmeretek is. E kettő pedig

Verbóczyban majdnem egészen vagy legalább is nagyobb mértékben hiányzott, mint a nádori méltóságról letett Báthoryban.

Mert igaz, hogy a letett nádor sem birt mindazon kellekkel, miket tőle a hivatalnál fogva megkövetelhetének. Ő sem volt hadvezéri talentum, s még a mellett folytonos lábbaja is gátolta a hadi műveleteknek sikeres végrehajtásában; de tekintelye és befolyása nagyjából meg volt a királyi befolyásnál. Hiszen már ősei is kiváló országos hivatalokat viseltek, ő maga pedig roppant terjedelmű birtokok felett rendelkezett. De Báthorynak hibait akkor mind nagyító úvegen nézték, s azok közt nem legutóli emíték azt, hogy Belgrád is az ő hanyagsága miatt vesztett el.

Midőn a király belátta, hogy a nemesség szándékáról lebeszélni nem lehet, végre beleegyezett Verbóczy megválasztásába, s ebből akaratait Kanizsay László, Drágffy János, továbbá az egri és a veszprémi püspökök által adotta a gyűlés tudtára. Ez diadal mámorában most már még több jogot is követelt magának. A küldöttség tagjai közül Drágffy országbírónak, Kanizsayt kincstárnoknak, s az egri püspököt cancellárnak kiálták ki. A király ez utóbbi kívánatok teljesítését már ha tározottan megtagadta, kijelentve, hogy e hivatalokat betölteni az ő jogai közé tartozik. De a mellett elég tapintattal a gyűlés kívánásának is eleget tett, azáltal, hogy Drágffy a nemesség jelöltjét nevezte ki országbírónak.

Verbóczynek a hivatalától megfosztott Báthory helyett megválasztott új nádornak, ünnepélyes beigtatása július 6-án történt meg, s az ünnepélyen maga a király is személyesen jelen volt. Mikor Verbóczy beigtatása megtörtént, felolvastatt az ezen országgyűlésen készített és a királynak elfogadás végett benyújtott törvényjavaslát.

E törvénycikkelt közt alig találunk újat. Legnagyobb részben ismétlése volt az azon törvénycikkeltnek, melyeket ugyanazon évben májusban Rákoson alkottak. Legelőbb jelenléteben módosításokat és egy-két pótlást találunk azok közt. Ezt tudva akaratlanul is felmerül az a kérdés, hogy mi szükség parancsolta ezen országgyűlés tartását? — s volt-e elfogadható igaz ok arra, hogy alig egy hónap mulva megint annyira felzavarják a kedélyeket, melyek már előbb a májusban tartott rákosi gyűlésen is oly annyira fel voltak ingerelve?

Hiszen a király a nemesség kívánságát teljesítendő, már akkor meg igerte, hogy meg erősíti az eleje terjesztett törvény cikkeket. Sőt reszben már a törvény-végrehajtásához is hozzá kezdett, midőn Szerencses Imrét, a vádolt kincstárnok hivatalától megfosztotta és fogságba vetette. Ezen kívül azt is megígerte, hogy a legközelebb jövő Szent-Mihály napjára országgyűlést hí össze, s ott a köznemesség reszéről annyiszor emlegetett bajokat orvosolni, a felmerült hiányokat pótolni kívánja. A gyanakodó köznemesség azonban akkor már a királyi szó és ígért teljesítésében sem bízott; mert azt hitte, hogy a kormánytanács tagjai és a király környezetében levő többi főurak a királyt megakadályozandják ígértenek teljesítésében s adott szavának — beváltásában. Ily gondolkodás hatása alatt a köznemesség okvetlenül szükségesnek vélték a hatvani országgyűlés megtartását.

A hatvani gyűlés megtartásának szülő oka tehát a legnagyobb mértékű bizalmatlanság volt. — Ennek következménye volt a Báthory letétele és Szalkay érseknek a kancellári méltóságtól való megfosztása. De egyébként az itt hozott végzéseket a rákosi végzéseknél szigorubbaknak tartani aligha van okunk. Van egy pár pont e törvénycikkelt közt, melyek nagyobb higgadságot s több

meggondolást árulnak el, mint a két hónapja előbb alkotott rákosi czikkelt; sőt gondos átvizsgálás után feltűnő engedekenység nyomaira is találhatunk bennök. Így nevezetesen feltűnő, hogy a Szerencses Imre kincstárnok ellen hozott rákosi végzéseket most teljesen mellőzték.

(Folyt. köv.)

HELYI HÍREK.

* Lapunk f. szerkesztője több nap óta ágyban fekvő beteg, s e miatt a lap szerkesztésében nem vehet részt.

* Thaly Kálmán, városunk első kerületének országgyűlési képviselője, febr. 15 en, a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával, a képviselőházban nagy szabású beszédet mondott, melynek közlését lapunk legközelebbi számában megkezdjük.

* Törvényes hírek. A deb. kir. bünyefitő törvényeknél legközelebb a következő vegtárgyalások vannak kitűzve: febr. 22 en: Vincze István ellen, sikkasztás miatt. Simai János ellen, lopás miatt. Bodnár Gábor ellen, uszora miatt. Febr. 24-en Varga Gáborné ellen, uszora miatt.

* Kinevezés. Medgyaszay Miklós város gazdái gyakornokot Debreczen város főispánja közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

* Debreczen Kolozsvár. A kolozsvári gazdáknak Debreczenbe a múlt nyáron tett kirándulása, mely alkalommal a külső gazdasági taninteztetet és a Hortobágyot is megtekintették, nem maradt nyom nélkül. A kolozsvári gazdák olvasó körében ugyanis terjedelmes jelentést olvastak fel e tanulmányutrol, mely reszletesen és szakavatottan ismerteti a debreczeni gazdasági viszonyokat, különösen pedig a Hortobágyot. A jelentés közlése most folyik a kolozsvári lapokban.

* Színház. Csütörtökön igen szép számú közönség előtt került színre az „Aszalai uram leányai” cz. vígjáték, — melyben kitüntették magukat: László (Borbála), Ellinger Ilona (Sári), Mándóky (Szantai), Békésy Rózi (Róza), Locsarek (Csengein). Zilahy (Patak Sándor) a szerep nem tudás nehézségeivel küzdött, Püspöki (Aszalai) sok igyekezetet fejtett ki, de nem tudta felváltani Bokodyt, e szerep egyik legkiválóbb alakját. A vígjáték után a Preciosa Grigolitis ügyes legturnási mutatványai következtek, melyek most is nagy tetszésben reszestek. — Tegnap este két darabot is láttunk. Első volt Verőgyörgy „Márkés” cz. u. n. vígjátéka, melyet harmadszor is feltalaltuk a jobb sorsra érdemes közönségnek. Csodálkozunk a fővárosi rendező izlesen, kinek darabját elítelték a vidéki kritikások, kiket ő „kis emberke” nek tart, de tudomásunk szerint visszautasították a nemzeti színház dramabírái is, a kiket nagy emberke nek kell tartania, — hat mifele ítéletre vár meg? — Külömben sem fölemelő reánk nézve, hogy máshol visszautasított darabokban kell gyönyörködnünk! — A vígjátékot a „Pajkos diákok” című régi, de kedves zenejű operette követte, melynek az közönségtől legtöbb érdekeséget, hogy mind a három operette-primadonnák közreműködött benne. — Halmai német Lizi, Ellinger Ilona, mint Brand, s V. Margó Czélia mint Frikette tettek ki. Hadai (Antal) rekedt volt. Sok ügyességet fejtett ki Hegyesi (Geier Jeremiás), kinek hangja, maszka s játéka dicseretet érdemel, — továbbá Rónaszi (Fleck) és Püspöki (Korcsmaros). A női kar tegnap este is sok kívánni valót hagyott fent. Végül Preciosa Grigolitis mutatványai következtek, ki holnap lép fel utójára. Közönség szép számmal volt jelen.

* Tanulmányok. Meghívó a magyar rös kereszt H. Bósz tal saját pénztára javolt kerülthez, nagbó 25 ken tartandó, jos bal elnök. Török Lajos jegyző. Bálbiz Barnabas, Boer Sándor, Cseh Béla, Bán dr., Ercey Gábor.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

REJTELMEK.

— Regény. —
Irtá: SZALATNAY LÁSZLÓ. 49
VIII
A honvédek.
— Jól van, téns uram! — szolt közbe az öreg János, — legyen nyugodtan, én elkísérem Z-ig az este s én fogok elmenni s megmondom a kisasszonynak, s valahogy alkalmat csinálunk, hogy beszélhessen vele.
Ebben Sándor is megnyugodott.
Borult, sötét est volt, a két menekvő s a vén János, észrevétlenül hagyták el Kőfalut s a mezőségen átmenve, — bementek Z-re.
Ez ugyan Lászlónak is kedve ellen volt, de barátai akaratával nem akart ellenkezni.
Neki is fájt volna, ha Annával nem találkozhatik.
Z. nem volt nagy város s így utcáin alig járt egy-két ember, de ezek a két parasztemberrel nem sokat törődtek.
Mindenki el volt foglalva a maga bajával.
A két ifju a Smith kapujában leült, János pedig belépett.
Előzzük meg őt.
Fanni egyedül ült csinos szobájában, ágya már vetve volt, de még nem készült feküdni.
Az óra 10-et ütött épen.

O mészava lapozgatott egy regényben, de gondolatai Isten tudja hol jártak.
A szép márványhomlok néha elborult s arcán előtűnt a lélek küzdelme.
A gondolatok lassu szavakba mentek át:
— En jegyese vagyok Zsolnainak, s ennek már csaknem két éve; igaz, hogy szivesen lettem volna neje, de ő elhibe tette boldogságának e forradalmi komédiát, — hát szerelem ez? ... s most mi ő? ... egy üldözött menekült, kire legjobb esetben akasztófa vár. Örült rajongók e magyar nemek! meg büszkék a bitóra. Bizony meg elérik, hogy valamelyik cizmerül az akasztófat fogja használni.
En megtartsam szavam? ... talán még kívánna, hogy rajongjak örült szabadságesz méjük mellett, talán hogy vele bujdossam, mint üldözött vad? ... már annyire nem vagyok. Ha ő nem tett meg értlem annyit, hogy békén maradjon, tulajdonítsa magának. Azert csak nem leszek asszony, hogy elzárva magam a világtól, a regényekben oly magasztosan tüntetett szerelmi idili életet éljek valami elhagyott kunyhóban! ... Maradjon magának, én élni akarok, nem eltűnni.
Ily gondolatok jártak át a szép Fanni agyát s hozzá tehetjük, hogy a háttérben a Champion alakja is feltűnt a hű, büszke leány gondolatmenetében.
Ha szerette is még Sándort, de Championhoz sem volt idegen.
Most tekintete az újján évó jeggyűrűre esett, lehuza ujjáról, gondolkodva nézegette azt.
Merengéséből szobaleánya zavarta fel, kit már nem is várt, — mivel vetkezni önmagában szokott. A szobaleány az öreg Jánost, Zsolnai huszárját jelenté be.

Fanni meglepetve tekintett fel:
— Mit akar ez az ember?
— Nem tudom, egyedül kisasszonynak akarja megmondani, — mondá a leány elég bosszusan, mivel már csaknem álmából zavarták fel.
— Ilyen időben?!
— En is mondtam, hogy jöjjön reggel.
— S aztán?
— Azt mondta, most kell mulhatni beszélmi kisasszonnyammal.
Fanni kissé gondolkodott.
— Bocssád be!
János pár perc mulva belépett, Fanninak kezét csókolt.
A szobaleány nem távozott el.
— Mit akar János? — kérdé Fanni.
— Drága kisasszonyom, csak kettőnk közt szeretnék beszélmi.
Fanni elküldé a cselédet.
— Drága kedves kisasszonyom, én azért jöttem, hogy Sándor urfi itt van s beszélmi akar a kisasszonnyal.
— Sándor itt?! — kiáltott fel Fanni meglepetve.
— A kapuban van.
Fanni agyán hirtelen gondolatok cikáztak át.
Mit tegyen most?
Elfogadja ez ifjut? Igaz, vőlegénye, de bujdósó honvéd az, és ő egy császári tiszt leánya.
— Ez örülség! — rebege.
— En is mondtam az urfink, de nagyon szereti kisasszonyomat.
— Be sem jöhet, hogy észre ne vegyék?!
— Be a kérem! — monda János, —

tessék megmondani a szobaleánynak, hogy fekdjék le, s aztán beereszti a kisasszony.
— S ha megtudja valaki, jó hírenek vége.
— Ej, no hiszen vőlegénye, de ne okoskodjunk sokat, mert az idő telik s az urfink meg az éjjel messze kell menni.
— Jól van, János, mondja meg Sándornak, beeresztem, csak kissé várjon, most maga is menjen, ne hogy cselédemben gyanu keljen fel.
János ismét kezét csókolt s távozott.
Csaknem egy negyedóra telt el, mióta János elmondta Sándornak, hogy Fannival beszélmi fog.
László csak arra kérte, ne legyen soká, hogy a hajnal itt ne lepje őket.
A kapu csendesen nyílt ki, s azon Fanni maga böcsajtá be Sándort.
Csaknem minden nesz nélkül mentek a szép leány szobájába.
Sándor szenvedélyesen szorítá itt szívéhez, a megéhezt zavart leánykát, forró csókjaival borítva annak gyönyört kezét, — rebege:
— Fanni, szerelmem egyetlene, ne borzadj meg tőlem, te nekem adtad szived, de a sors iszonyu átka van rajtam, úgy, mint szegény hazám, én üldözött bujdósó vagyok, életem veszélyeztetésével jöttem hozzád, mint jegyesehez, — bucsuzni! ... kérsni! ... ne feleddj el, tartsd meg szived érzelmét tovább is! én híved maradok a sorig.
Fanni végig nézett a csinos paraszt leányra, s akaratlanul elmosolyodott, midőn az egykori csinos uracsot így látta.
— Latja Sándor, — mondá, — mit tesz az önk fanatikus érzelme!
— Fanni, te beszélhetsz így?

Színházi műsor
rossza. 20-án é
(Ujdonság) 22-en é
23-án Doktor b
(Halmai jutalomjáték
virág. 26. és 27
szony. (Ujdonság)
* Farkas helye
majom-tánczoltató olá
felől városunkba, s a
lett, a katonai körh
kikötöttek, ők magok
tek. Sötét léven az is
azt hitték, hogy fark
betörni, elkezdtek a
lövöldözni, s tévedés
észre, midőn két me
* Hadkötelesek
évbén született debri
felkelesi nygben jete
tonai ügyosztálynál
háznál. — Debreczen
ügyi osztálya.
* A szomszédok
lyegyület bohóczeste
ben sikerült. Mar 8
foglalt helyet a furd
jelmezesek bevonulá
költők által oly soká
zása ökor-kolomp je
nyaszámú jelmezese
suhogással vonult a
vidám indulója mellé
a táncz 10 órakor S
humoros felolvasást
részesült. 11 órakor
az emelvényre, s alk
valódi értelmében el
tatóul körüljűk a kö
„Székelyh
Bált rend
A kegyes
Marad sz
Bus emle
Volt vend
A kaszta
Maradtak
De telve
S ha má
Alazszoig
Hallották
Híret fer
Nálunk a
— Kizár
Rendezi
Bibendi
Persze a
Könyvtár
S a ferj
A kalap
Alazszoig
Ejfélokor egy
boldogga a szerenc
tok között és után
Általan véve a bohó
Az etterem is csupa
tele. A bohócz este
Kiadás 81 frt 30 k
rült estélyiel a s
ert.
* Tanulmányok
Meghívó a magyar
rös kereszt H. Bósz
tal saját pénztára ja
volt kerülthez, nagb
25 ken tartandó,
jos bal elnök. Török
Lajos jegyző. Bálbiz
Barnabas, Boer Sánd
Bertanas, Cseh Béla
ván dr., Ercey Gábor

Színház műsor. Febr. 19-én „Falurossza.” 20-án és 21-én „A hitves.” (Ujdság.) 22-én „Giroflé és Girofla.” 23-án „Doktor bácsi.” 24-én „Faust.” (Halmay jutalomjátéka.) 25-én „Nebántsvirág.” 26. és 27-én „Szökött asszony.” (Ujdság.)

Farkas helyett — medve. Tegnap este majom-tánczoltató oláhok érkeztek Nagy-Várad felől városunkba, s a Ghilányi-kaszárnya mellett, a katonai kórház közelében 3 medvét kikötöttek, ők magok pedig dolgaik után mentek. Sötét lévén az idő, az ott levő katonák azt hitték, hogy farkasok akarnak a városba betörni, elkezdtek a farkasoknak vélt medvére lövöldözni, s tevédsüket csak akkor vették észre, midőn két medvét agyon löttek.

Hadkötelesek figyelmébe. Az 1869-ik évben született debreczeni illetőségű ifjak népfelkeltési ügyben jelentkezzenek a városi katonai ügyosztálynál: czegléd utca, Komáromi háznál. — Debreczen, szab. kir. város katonai ügyosztálya.

A szomszédok. A székelyhídi korszolyaegylet bohóczestélye f. hó 11-én a legszebb foglalt helyet a furdó nagyteremben, vára a jelmezesek bevonulását. Készenlét 9 óra előtt a költők által oly sokszor megénekelt méla hangzású okor-kolomp jelszó hangzott fel, mire a nagyszámú jelmez és álarcos csapat élénk suhogással vonult a tánczterembe a zenekar vidám indulója mellett. Ezzel kezdetét vette a táncz 10 órakor Szikszay Zoltán ur tartotta humoros felolvasását, mely zajos tetszésben részesült. 11 órakor Kósa Lászlóné urnő lépett az emelvényre, s alkalmi coupletjével a szó valódi értelmében elragadta a közönséget. Mutatólki közöljük a következő versszakokat:

„Székelyhidon mostanság Bált rendezni boldogság, A kegyes publikum Marad szépen otthon. Bus emleki dedó bá! Volt vendéged hatvan szál: A kassza és terem Maradtak üresen. De telve volt a fogadó... S ha már ez is megjárja... Alázszolgája, alázszolgája.

Hallották urak, hölgyek Híret férfi-estélynek; Nálunk az is van ám — Kizárva nő, leány — Rendezi a Kaszinó Bibendi oassio... Persze a firma más: Könyvtár-gyarapítás S a ferj-uram ha jön haza A kalap felre vágva, Alázszolgája, alázszolgája!

Ejfélför egy vaterlyu órával tételt boldoggá a szerencses nyérő. A programpon tok között és után jó kedvvel folyt a táncz Általan véve a bohócz-estély kitünően sikerült. Az étterem is csupa elégtel emberekkel volt tele. A bohócz-estély bevétele 151 fnt 80 kr. Kiadás 81 fnt 30 kr volt. E kitünően sikerült estélylyel a székelyhídi farsang véget ért.

Tánczművelés H. Böszörményben. Meghívó a magyar szent korona országai vörös kereszt H. Böszörményi fiók-egylete által saját pénztára javára a Hajdu-Böszörményi volt kerülethez nagyteremben 1888. február hó 25-én tartandó zárkórú bálna. Ray Lajos bal elnök. Torok Péter pénztárnok. Koncz Lajos jegyző. Balbizottsági tagok: — Baksa Barnabás, Boér Sándor, Bényei Gyula, Brüll Bertalan, Cseh Béla, Cziko István, Endre István dr., Ercsey Gábor, Fazekas Gábor id.

— Én?! ... nem kértem-e, ne menjen el? — De hazám szabadsága? — Hazájának nem volt semmi baja! — Ne beszéljünk erről, Fanni! mondá Sándor, kit e beszéd bántott, idom rövid mondd szíved mindene hívem maradásá-e? — Jegyesse vagyok, Sándor, de mit fog most tenni? — Nem tudom, csak meg fog szünni e vérszűret, én nem nagy szerepet játszotam, inkább szegény atyám életét feltem, — most azért tanácsosabbnak tartom ösmeretlen helyre menni, de nem akartam úgy távozni, hogy szemeid tüzből, szíved szerelméből ne vegyek erőt.

Nem szüsz-e meg szeretni? — Szeretem önt Sándor, csak atyám ne lépjen fel ellenzőleg, s ön igyekezzék tisztázni dolgaikat.

Sándor még soká beszélgetett s szerelmi mámorában nem is vette észre, hogy Fanni sokkal hidegebb, mint egy menyasszonynak lenni kellene, s lehetőleg visszatartja magát. Ó szegény, tulboldogan távozott el. Fanni magában maradv, még soká gondolkodott, s végre lehuza jeggyűrűjét, kis asztala fiókjába tette s a lefekvéshez készült.

A bujdosók az éj sötétében neki indultak a bizonytalan jövőnek, nehéz szívvel, szó talanul.

— János visszatért Kőfalura.

(Folyt. köv.)

Fuchs László, Gaál Bertalan, Galánfy Lajos, Gross Albert, Győrössy Imre, Győrössy Mór, Horváth Bálint, Imre József, Karap Imre ifj. Karap Sándor, Kecskés József, Korpos László, Kovács Dániel, Kövér Antal, Kövér Lajos, Lányi Gusztáv, Ledig Albert, Lévy Imre, Lévy Márton, Losonczy Almos, dr. Major Gyula, Mérey Mihály, Mező Jenő, Nagy Barna, Ozmics Endre, Paksy Károly, Pápay Károly, Peter Károly, Prihrady Elek, Solyom Antal, Somossy Béla, Sövényi Gábor Stenczinger Károly, U. Szabó Antal, U. Szabó Ferencz, U. Szabó Lajos, Szabó Gábor, Szabó Bálint, Székely Peter, Székely Tóthotom, Szikes Endre, Tar Lajos, Veress Menyhert dr. Bal kezdete este 8 órakor. Személy-jegy 1 fnt. Család-jegy 2 fnt 50 kr. Belepti-jegyek e meghívó előmutatása mellett Ray Lajos urnál és este a penztárnál válthatók. Felülizetésekközzel fogadtatnak s hirtapilag nyugtáztatnak.

Nyilvános számadás. A függetlenség párt által f. február hó 11-én, szombaton a Korona szálloda termeiben tartott zártkörű tánczvigalom alkalmával befolyt 559 db jegyért 559 fnt, felülizetésekből 87 fnt, — tehát az összes bevétel teszen 646 fntot. Az összes kiadás 198 38 kr: — és így a tiszta jövedelem 547 fnt és 62 kr. — Felülizettek: Kovács Béla a Korona bérleje 10 fntot; — ngos Thaly Kálmán orsz. képvis. 5 fntot, ngos Dr. Szikszay Szabó József, nt. Kiss Albert, Csapó Ferencz építész 4-4 fntot; B. Nagy János, nt. K. Tóth Kálmán, Kertész János, Szigetközi Sándor, Vertessy Lajos, Sinka Ferencz, Dr. Legányi Gyula 2-2 fntot; Szőke István 1 fnt 20 kr. Szőke János, Kertész Mihály, Kovács Lajos, Kulcsár József, Kerekes György, Dávid Mihály, ifj. Kertész István, ifj. Polgári András, Pomor Jánosné, Ory Mihály, Szegedi József, Pongor István, Kecskés Jánosné, Bácsi András, Menes András, idős. Bánay István, Alföldy Gábor, ifj. Szathmári Mihály, Gáspár Imre, Károlyi Sándor, Molnár Sámuelne, Pető Lajos, ifj. Varga Imre, ifj. Kovács Ferencz, ifj. Kovács János, Kuczik István, Halubka József, nt. Somogyi Pál, Kozma József, ifj. Salauki Ferencz, Szilágyi József, N. N. Ladányi Gyula, Váradi Pál, Bangó József, Horváth János, Durkán János, Zöld Mihály, Jeney Miklós, Csobán József 1-1 fntot. N. N. 60 krt. Kiss László, ifj. Harsányi Imre, Pető József, Fazekas István, ifj. Salauki Ferencz, Csonka Imréné 50-50 krt. Dienes Mihály, Molnár János, N. N. 40-40 krt; összesen 87 fnt. — melyert a párt nevében szíves köszönetét fejezi ki a bál rendező bizottság. Debreczen, 1888. febr. 18. A rendező bizottság.

Kimutatás. Vettük a debreczeni kölcsönös segélyző egyület zárszámadását az 1887-ik évről. E szerint az egyület vagyon 279,480 fnt 08 kr, a teher ugyanannyi. Nyereség 17,587 fnt 02 kr, a veszteség ugyanannyi. — A közgyűlés febr. 19-én d. e. 10 órakor tartatik meg a városba nagyteremben, melynek tárgysorozata a következő: 1. Igazgatósági jelentés a múlt üzlet év eredményéről. 2. Az évi mérleg és számadások előterjesztése. 3. A felügyelő bizottság jelentése, és ennek alapján — az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása. 4. Az igazgatóság kiegészítése, u. m. 5 kilépő igazgatósági tag helyének betöltése és 6 igazgatósági póttag választása. 5. A felügyelő bizottság megválasztása.

Köszönetnyilvánítás. Az „Iparegyesületi takarékszövetkezet” az agost. hitv. ev. elemi iskola javára 5 fntot küldött hozam. Fogadja a nevezett intézet becses adományáért, az egyház nevében is, hálás köszönetemet. Debreczen 1888. febr. 18. Materny Lajos ev. lelkész.

Adomány. A debreczeni iparegyesületi takarékszövetkezetek igazgatósága 10 fntot azaz tíz osztr. ért. forintot szíveskedett részünkre adományozni, a midőn ezen összegnek átvetelét és pénztárunkba juttatását elismerni szerencsénk van, fogadja a tekintetes igazgatóság nagylelkű adományáért hálás köszönetünket. Debreczenben, 1888. február 17-én Dr. B. Kálmányi Miklós, az izr. iskolaszék elnöke.

Tudomásul. A kölcsönös segélyző egyület vasárnap f. hó 19-én tartandó rendezévi közgyűlése miatt hivatalos órák nem tartanak.

Nyilvános köszönet. A „Debreczeni iparegyesületi takarékszövetkezet” tekintetes választmánya, f. hó 12-én tartott közgyűlés határozata folytán, a f. hó 15-én kelt átirata mellett öt (5) o. e. forintot juttatott a „debreczeni 4849-iki honvéd egyület javára.” Mit is hálás köszönet kifejezése mellett nyugtávyozunk. Debreczen, 1888. február 16-ka. Az elnökség.

Találtatott. A várad utcán egy fehér szür, — tulajdonosa a II-ik ker. kapitányságnál átvetheti. A csütörtöki szini előadás alkalmával a 6-ik sor jobb közep támlásszéknél egy pár női bőrképztyű találtatott, — tulajdonosa a III-ik ker kapitányságnál átvetheti.

Nem mindenkinek van módjában sok pénzt kiadni. Mindazok, a kik sürvérségben s ennek folytán bőrkütyűkben vertolulásban, aranyérbén stb. szenvednek: ne mulaszták el a tisztító kura által, mely naponként csak néhány krajczárba kerül tészték friss egészségben megtartani. Erre nevez legjobb szerül használják, Brandt R. svájci labdacseit, melyek dobozoként 70 kr. kaphatók a gyógyszer-tárakban, meg kell nézni gondosan Brandt R. névalírását.

Hazánk s a külföld.

A német trónörökösön végrehajtott mütét híre, mint a párisi Figarónak Berlinből írják, a német orvosok között nagy volt a felháborodás. Bergmann tanár tudvalevőleg szintén meghivatott San-Remoba, de midőn oda megérkezett, a mütét végre volt hajtv. A német orvosok azt állítják, hogy ha akkor, midőn Bergmann tanár ráknak jelentette ki a trónörökös betegségét, az annak megfelelő kezelést követték volna s nem hallgattak volna Mackensiere, a ki ennek ellenkezőjét állította, a baj nem veszté volna ily aggasztó fordulatot. Bergmann mult évi októberben határozottan kijelentette a trónörökös neje előtt, hogy ha a trónörökös gégeje azonnal ki nem metszetik, négy hónap múlva fulladási veszély áll be. A trónörökös azonban csak Mackenzieben bízott. Bergmann ugyanazon nyilatkozatot ismételte a császár előtt is, midőn most San-Remoba hívták, csak akkor utazott el, midőn a császártól azon biztositást nyerte, hogy teljesen ő reá fog bízni a teendők megállapítása. A Figaro értesülése szerint Bergmann egy hónap óta annyi hullán gyakorolta a gégekíméletést, a mennyit Berlinben csak megszerezhetett. Ugy látszik tehát, hogy Bergmann még az utolsó pillanatban is a gégefő eltávolítására gondolt, mely azonban most már a német orvosok véleménye szerint nem hajtható végre. Berlinben, a Figaro híre szerint, a legraszababbra vannak elkészülve.

Rövid hírek. Turolla Emma k. a., ki eddig leginkább csak szinpadon lépett fel, még a jelen ideyben hangversenykörutat tesz Ausztria-Magyarország és Németország nagyobb városaiban. — Londoni színházakban a vasfüggöny helyett azbeszt-függönyt kezdenek alkalmazni, melyek állítólag sokkal czelszerűbbek.

Muzsák.

Herman Ottó a madárvilágról. Herman Ottó a természettudományi társulatnak ajánlatot tett, a „Madárvilág”-ot tárgyaló olyan munka megírására, mely a madarakat a tudomány mai magaslátán egyetemes szempontból is leírja s a hazaiakat külön kiemelné. A társulat egyik buzgó választmányi tagja: Semsey Andor a mint Herman tervéről értesült, legott azzal a kijelentéssel töltötte meg az ajánlatot, hogy az esetben, ha a társulat Herman ajánkozását elfogadja és őt egy ilyen irányú kezikönyv megírásával megbizza, ő maga négy éven át minden évben két-kétezer forintot, tehát összesen nyolcezer forintot becsát a társulat rendelkezésére, hogy azzal a rendkívül költséges nagy munka elkészültét elősegítse. Természetes, hogy a társulat választmánya a fontos ajánkozást egyhangulag elfogadta; Semsey Andornak, a bőkezű Macenasnak, ki irodalmunk valódi szükségleteit oly helyesen iteli meg, mely köszönetet fejezi ki s Herman Ottónak a megbízó levelet kiadta.

Közzgazdaság.

Gabnaárak. (Budapest terménytőzsdé febr. 16.) Buza taraszra 7.15—7.16 — Buzaj őszre 7.59—7.60 fnt. — Tengeri 1888 máj.—juniusra 6.02—6.03 Zab taraszra 5.47—5.39 fnton. Káposztarepepe augusztus— szeptemberre — — — fnton.

Sertésvásár. A kőbányai sertésárakok. csarnok távirata, febr. 16. Az üzlet szil. magy. arasági őregnehéz 51.—52.— fntig magy. uras. fiatal nehéz 52.—53.— fntig, magy. uraság. fiatal közép 52.—53.— fntig, magy. uras. fiatal könnyű 51.—51.50 fntig, magyar szedett nehéz 50.—51.— fntig, magyar szedett közép 50.—51.— fntig, magy, szedett könnyű 50.—51.— fntig, romániai bakonyi átmeneti nehéz —.— fntig, rom. bakonyi átmeneti közép —.— fntig, romániai bakonyi átmeneti könnyű —.— fntig, rom. átmeneti eredeti közép —.— fntig szerb. átmeneti nehéz 49.—50.—50 fntig szerb. átmeneti közép 49.—50.— fntig, szerb. átmeneti könnyű 49.—50.— fnt. hízó a vasutról mászávala —.— fntig, hízó 1 éves élőslulyban —.— fntig hízó két éves élőslulyban (makkos) —.— fntig, öreg makkos sertés élőslulyban, 4% levonása —.— fntig. Az árak hivatali sertéseknek páronként 45 sgl. 4%-os levonással métermászánként értendők. Romániai és szerbiai sertéseknek, melyek mint átmenetiek, adattak el, a vevőnek páronként 4 forint aranyban vsm fejében megértitettek.

Sertéslelétszám. Febr. 14-én volt készlet 74.122 — febr. 15-én érkezett 1713 elszállított 714. Maradt készletben febr. 15-én 75,111 drb.

Számrejtvény.

Közl: X. Y. — 9, 6, 6, 2. Egy női név, soknak de édes. 1, 2, 3. Ugy szép, ha hosszú, sűrű, fényes. 1, 2, 8, 6, 2. Szeme könnyez, ki ezt harapja. 3, 5, 6. Egy operettnek szép alakja. 5, 3. Az eszme s ruha ilyen legyen. 4, 2, 4. Kis gyermeket őrsi serényen. 2, 8. Ez eszmeinknek székhelye. 4, 5, 4, 2. Oláhok, skótok hangszere. 1—9. Édes hazánk búbjás része, Mindnyájunk méltó büszkesége. (Megfejtők neveit közöljük s küztük márcz. 1-én érdekes olvasmányt sorsolunk ki.)

Multkori számrejtvényünk megfejtését (Margó) helyesen beküldötték: B. M. (B. pest), Szirmai és Mészáros Jusztina (nyertes), ifj. Tóth László, Nagy Imre, Berkovics Armin, Feketené, Weiss Ignác, N. N.

Margit, Kádas Imre, színész (A rad), Br. Dittfurtne (Pozsony), K. Hajdu Lajos (Kisujszállás), Várkonyiné (T. Eszlar) Szentpéteri Lajos.

Debr. Színház.

Holnap, vasárnap, 1888. február 19-én. Grigolatis Preciosa kisasszony utolsó fellépésével:

„FALU ROSSZA.”

Népszínmű 3 felvonásban. Irta: Tóth Ede.

Vasuti menetrend.

Table with 2 columns: Station and Time. Rows include Debreczenből Indul, B.pest-N.Várad felé, Szathmár felé, Kassa felé, Nánás (felé) m. á. v. vasúttér, Debreczenbe érkezők, Budapest felől, Szathmár felől, Kassa felől, Nánás felől m. á. v. indh. vasúttér.

Felolós szerkesztő Gáspár Imre, Kiadó Kutasi Imre

Kiadó tanya-birtok.

A sámsomi és balkányi ország ut mentén egy 100 holdas tanya, épületekkel ellátva bérbe kiadó. Ertekezhetni Jablonczay Kálmán-nál Kis-mester utca 1104. szám alatt.

Eladó téglá.

Körkemenczében égetett legjobb minőségű vas- és cser-tégla kapható:

Szikszay Lajos

építésznel, péterfia-u. 836 sz. a.

Mindennemü

száj- és fogbajokat

kezel, valamint

odvas fogakat

és

fogtőveket

(tájdalom nélkül érzéketlenítés által)

távoit el

Dr. TIHANYI SAMUEL

rendelő óráiban (reg. 8—9-ig, d. u. 2—4 ig

Dr. Burger Péter

szemész és gyermek-gyógyász.

RENDEL NAPONTA:

d. e. 11—12 ig; d. n. 2—4-ig.

Szegényeknek reggel 8—9-ig ingyen.

Czeplőd-utca 2568 sz. a.

TURAI FARKAS.

Felkértek mindazon ház- és földtulajdonosok, kiknek házak vagy földök eladó, vagy haszonbérbe kiadó, azokat az intézetben előjegyezteni sziveskedjenek. A közvetítés a legmérsékeltbb díjak mellett eszközöltetik.

Egy közellevő vendéglő, — vasuti állomás — kiadó, mely áll:
1. Nagy táncsterem.
2. Szinpad helyiség.
3. Egy kávéház helyiség.
4. Három vendégszoba.
5. Fedett kuglizóbi. st.
7 1/2 nyilas ondódi föld eladó.
3 hold 1066 □ öl újföld eladó.

Egy ház eladó:
7 hold ondódi földdel,
5 hold új földdel,
1 1/4 nyilas szőlővel.

Két szoba istállóval együtt kiadó.

Hat hold majorsági föld igen szép épületekkel, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni a Turay-féle intézetben.

Egy jó karban lévő varrógép eladó.

Házhoz járva, a legfinomabb mosást, vasalást vállal. — Borbély Juliska domb-utca 114 sz. a.

Közel a piacához egy bolthelyiség kiadó.

„Egy zongora eladó.”

Több vendéglő és kávéház helyiség kiadó vagy eladó.

Tőczös-kertbe 3 nyilas szőlő eladó.

Egy iparos — asztalos — társat keres 300 frt készpénz ollyformán, hogy az üzlet kiterjedése folytán a tiszta jövedelem 1/3 része a társat illeti.

Kereskedő segédek, kertészek és gazdasági hivatalnokok elhelyeztetnek.

Több háztartási földek tanyával eladók.

7 hold új föld közel a városhoz kiadó.
Az Ebesen 7 nyilas I-ső oszt. szántó-föld 3-6 évre kiadó.

Keresetek egy jó bizonyítványokkal ellátott — családtalan, nős keresztény gazdatiszt.

Bármiféle részvények vétetnek és eladatnak.

Ugyanott mindkét nembeli, jó bizonyítványokkal ellátott cseledek megrendelhetők.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására juttatni, üzletem leltározása folytán

összes

női ruhakelméket, cretonokat, szőnyegeket, férfi gyapju kelméket

és különösen

fekete és színes ternókat a mai naptól rendkívüli lezállított áron kiárulom.

BOSZNAY J.

Az alföldi takarékpénztár-részvénytársulat Debreczenben a XV. évi

RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1888. február hó 26-án délelőtt 10 órakor, saját iroda helyiségben tartja meg, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívattak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A zárszámla beterjesztése és a nyereség felosztása iránti intézkedés.
4. Hat igazgatósági tagnak megválasztása.
5. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag megválasztása.

Az igazgatóság.

HAMBURG-AMERIKAI POSTAHAJÓZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSULAT.

Közvetlen német postagőzhajózás
Hamburgból Newyorkba minden szerdán és vasárnapon,
Hávreből Newyorkba minden kedden,
Stettinből Newyorkba minden 14 nap alatt,
Hamburgból Nyugatindia havonként négyszer,
Hamburgból Mexicóba havonként egyszer.

A társaság postagőzhajói kitűnő ellátás mellett úgy hajószobákban mint a fődélközben elhelyezett utazókabák is a legpompásabb utazási alkalmat nyújtja.

Értesítést nyújt a vezénylő megbírtott Bécsben Franzensring 24.

Fa eladás.

A debreczeni ref. egyház tulajdonát képező a nőnevelői ház után eső ondódi tanyáján a Czegléd-utcai dűlőbe a Némethi Sándor ur tanyája mellett öt darab igen szép vastag akácza és tíz darab igen szép vastag szilfa a melyek számfának igen alkalmatosok, lesznek f. hó 23 án d. e. a helyszínen árverés útján készpénz fizetés mellett eladók melyre az árverezni szándékozók

tisztelettel meghívom
Otrokocsi Vágh János
ref. egyház algondnoka

Debreczen, 1888. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

A „debreczeni ipar és kereskedelmi bank“

XXI-ik rendes közgyűlését

1888 febr. 26-ik napján délelőtt 10 órakor

tartandja Debreczenben a városháza nagytermében, melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívattak, oly figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 23-ik cikkének rendelete szerint részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 5 nappal az intézet pénztáránál le kell tenniük.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1887-ik évi üzletről.
2. Az 1887-ik évi számadások és mérleg, s ezzel kapcsolatban a felügyelő bizottsági jelentés előterjesztése után a mérleg megállapítása, és a nyereség felosztása feletti határozat.
3. Az alapszabályok 34-ik cikke értelmében a kilépő két tag helyére három évre két igazgatósági tagnak megválasztása. Az évi jelentés és mérleg a közgyűlést megelőző nyolcz nap alatt a bank helyiségében, az üzleti órák alatt megtekinthetők. Kelt Debreczenben, 1888. Február 8-án tartott ülésből.

Az igazgatóság.

21—1888.
köz. gy. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETÉMÉNY.

Tasnád város tulajdonát képező, és a tasnádi birtokosság regále jogával egyesített italmérségi jog 1888. évi április hó 24-től 1891. évi április hó 24-ig, tehát három egymásután következő évre Tasnád város tanácstermében 1888. évi mártius hó 19-én d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

A kikiáltási ár 6136 frt 1 krba állapított meg.
Árverelni szándékozók 500 frt bántó pénzt kötelesek az árverést eszközölő bizottság kezéhez lefizetni.

Árverési feltételek birtokossági ügyvéd Bogdán Géza urnál, valamint hivatalos órák alatt Nagy Lajos főbíró nál a városház tanácstermében megtekinthetők.

Kelt Tasnád város képviselőtestületének 1888. évi február hó 13-án tartott közgyűléséből.

Nagy Lajos, v. főbíró. Heley János, birt. elnök.

Eladó tengeri.

1400 m. mázsza ó-tengeri (1886-iki termés) eladó; értekezhetni „Szabó Lajos fia” czégnél Debreczenben.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni cegléd-utcai ev. ref. templomban előállított ültőszékek befestésére nézve ezennel pályázat hirdetünk következőkben:

1. Az ültőpadok előzete és végei, ugyanint a karzati mellvédék habozottan az ültőpadoknak többi része pedig egyszerűen s a templom belső ajtajainak megfelelő színben tölgyfa színre lesznek festendők.
2. Ennek megfelelőleg két minta-lap adandó be, egy a székelők, székvégek, karzati mellvédék, másik az ültőpadok festésére vonatkozólag.
3. A festés jól kifőzött és megtörött lenolaj-festékkel, melynek minden kellő pórtanyagtól (urr. gatmtól) mentek kell lennie, eszközöndő.
4. A vállalat annak a pályázónak ítéltetik oda, ki a megbízhatóság tekintetéből és a vállalati árra nézve legelőnyösebbnek mutatkozik.
5. Vállalkozó, a mit a felszerelési tárgyakon, talakon, vagy burkolaton rombol, vagy beszenyyez, saját költségén tartozik kijavíttatni és megtisztíttatni.
6. Az ajánlatok f. évi mártius 1-ső napján délelőtt 12 óráig a vállalati összegű szavazólajának megfelelő készpénzzel vagy elfogadható érték papírral egyített Szűcs István egyházi főgondnokhoz adandók be; a netalán szükséges felvilágosítás, vagy utbaigazítás iránt pedig Orokocsi Vágh Jánosalgondnok ad tájékoztatást.

Kelt a debr. ref. egyház templom építetési bizottsága 1888. február 15-én tartott üléséből.

Szűcs István,
egyházi főgondnok.

Előzetes...
Helyben és postán...
Egyes...
A lap...
Előzetes...
Tudós...
Kereskedés...
Kutatás...
nyomdájában a postai...
nyilván...

Ország
(Legyen-e...
(II.) A kiállítás...
az értekezlet tag...
menyől teszik...
Telfogásnak hód...
állítást rendezni...
felebb indokok...
minél kevesebb...
nyira széttagozók...
városházán tart...
usuban van...
A Duna fo...
gyen való keres...
volna már nagy...
mint minők itt...
zattak, melyek...
hogy ez a minde...
eszmé csirájában...
masak arra is, h...
egyszersminden...
A reméke...
Jón a Daniel...
arra, hogy min...
első sorban. —
legen üdvözlő az...
szükségesnek, s...
tesítését. —
ora tenebant...
dólm mégis, h...
Boldog isten, ...
zólni egy eszmé...
sem hasznosnak...
a ráció? És va...
kop a világon, ...
tesében is egy...
felfedezni lehet...
temény egy nagy...
lett nyilatkozni...
megszavazná ő...
szeptet, hanem...
gyűlésnek is erk...
gati a kiállítás...
zomborz munus...
ele varazsoltassé...
adót, mely a ki...
rosi lakosság ny...
Merlegetjük...
Előbb a szülő, a...
sem hasznosnak...
a szónokot hirt...
apodictice kijele...
mellette nyilatko...
s a kert segélyt...
mintha a szónok...
visszafelé: már...
jlesztget.
Nos hát én...
nál mondani, mi...
hivataltér hozzá...
mondott:
„Meine li...
Machens”
Egyben még...
ban, hogy nagyon...
fele intézmény...
(itt bizonyára a k...
ertve), melyeknek...
keszumi kellene...
megtesztés nélkül...
Azt már ne...
tam jelen volt...
igen helyesen vis...
mondván, hogy...
egető szükségge...
egy kiállítás rend...
elő: az egy okk...
kiállítás ügye fel...
Szepe...
nöke, hosszasan...
ban maga a hirla...
nak essentiajával...
lésből nem lehet...
menek vagy me...
szott mozogni, ...
lalta meg; minth...
a nadrag s szor...
látszott, mintha...
hangulat vibráci...
szuevedett volna...
tatta volna, a m...
irányba fordult...
Sesztina Lajos...
raly Ferencz; u...
lalt állapontjukt...
tétova, hanem h...
Csana...
télyes nagykeres...
higgadt gondolko...
pos, tárgyilagos...
megvilágító eszre...
teljesen ismeretl...
lágga. — A hirl...
gauerítésből t...
léményt koczka...